

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Entre el mar i la sorra

ANDREU SOTORRA

www.andreusotorra.com

Michel Girin,
La platja de les tortugues.
Traducció de Pau-Joan
Hernàndez. Col·lecció *La
Llum del Far*. BAULA.
Barcelona, 2004.
A partir de 14 anys.

La platja de les tortugues és la segona novel·la que l'autor Michel Girin (París, 1947) publica en aquesta col·lecció. L'anterior, *La presonera del mag*, distingida amb el premi Unicef de literatura juvenil, explicava el cas d'una nena filipina de 12 anys que havia estat venuda a un mag que la mostrava en els seus espectacles de carrer. De l'exploració infantil, Michel Girin passa, en aquesta altra novel·la, al conflicte bèl·lic d'arreu del món que deixa multitud d'orfes al seu pas. Però no ho fa només tancat en aquest espai de la trama sinó que hi afegeix un rerefons ecològic, amb la introducció d'un personatge irlandès que es dedica a la cria i la salvació de les tortugues.

I és amb aquest recurs que l'autor s'acosta també a la seva pròpia activitat científica. Michel Girin, biòleg especialitzat en el desenvolupament de tècniques de pesca, viu i treballa a les costes de la regió de la Bretanya. La seva feina en ecologia marina -ara és el director de l'Institut Le Cedre d'Investigació i Experimentació sobre la Contaminació Accidental d'Aigües de França- va fer que es convertís en el pioner de viviers de rèmolts criats en captivitat.

Aquesta activitat el va portar a escampar els seus mètodes a molts països, rics i pobres, i és a partir d'aquestes expedicions d'on Michel Girin treu la majoria dels seus arguments que crea, basant-se en la realitat, però amb un estil novel·lesc que es distingeix per un perfil afinat dels personatges, una nitidesa del relat i una trama que segueix un guió lineal que té un desenllaç no exempt de passatges de tensió i que desvela la cara oculta dels personatges.

TOT BUSCANT L'ONCLE

A *La platja de les tortugues*, la protagonista principal és una adolescent de la regió de Sri Lanka, assotada per la guerra civil. Ella i el seu germà petit, orfes de pares després d'una explosió que ensorra casa seva, es veuen obligats a fugir cap a una zona més tranquil·la a la recerca de l'únic oncle que tenen, evadint controls militars de carretera,

salvant la mort, veient-la de prop i odiant-la.

És en aquest curt viatge que la trama agafa un revolt inesperat amb la trobada d'un criador de tortugues que acabarà convertint-se en el protector dels germans orfes, però que també els obrirà un món desconegut: el de la cria i la devolució al mar dels exemplars que es poden espavilar sols. El recurs de la protecció ecològica, però, és el contrapès d'un passat fosc del criador irlandès, relacionat amb el terrorisme, cosa que acabarà confessant als orfes que ha acollit i que crea el dilema en la protagonista de *La platja de les tortugues* sobre si ha de continuar al costat de l'irlandès o fer una vida errant en un orfenat.

Michel Girin barreja diversos elements en una sola tra-

Girin beu de les fonts de l'experiència, dels seus viatges i de la realitat del món contemporani

ma: la guerra viscuda pels orfes a Sri Lanka, la mort dels pares, la mort d'unes tortugues a mans d'uns traficants, la mort d'un dels traficants atrapat per la policia, un atemptat a Belfast que va fer fugir l'irlandès criador de tortugues a un altre país, la capacitat d'oblidar i una mica d'heroisme, a més del desig de la noia protagonista, que vol arribar a ser professora de literatura anglesa però que decideix finalment que Irlanda serà el seu destí.

La lectura de *La platja de les tortugues* és una bona oportunitat per comprovar la capacitat literària d'un autor que beu de les fonts de la pròpia experiència, de la realitat del món contemporani i de la vocació de testimoni dels seus viatges. Una tria de les altres novel·les seves de les quals, que se sàpiga, no hi ha versió catalana, pot ser aquesta: *Pêcheurs d'espoir* (Je Bouquine, 1991), *Un bateau sur le fleuve* (Syros, 1995), *La sirène aux yeux d'or* (Rageot, 1999), *Pas dans ma mer* (Syros, 2001) i *Un trésor sur la plage* (Rageot, 2003).



Eduard Estivill i Montse Domènech, *La Lila i La Lila va a l'escola*. Il·lustracions de Purificación Hernández. BEASCOA. Barcelona, 2005. A partir de 5 anys.



Lawrence Schimel, *L'aventura de la Cecília i el drac*. Il·lustracions de Sara Rojo. CANDELA EDICIONES / BIBLIÓPOLIS. Barcelona, 2005. A partir de 5 anys.



Roser Capdevila, *Les Tres Bessones i el civisme*. Il·lustracions d'Elisabet Ballart. DESTINO. Barcelona, 2005. A partir de 5 anys.

Dos primers àlbums d'una col·lecció que, a través del personatge de la Lila i d'una trama en clau de conte, amb l'assessorament del doctor Eduard Estivill, intenta inculcar bons hàbits en els més petits.

L'heroïna del conte viu una aventura màgica en la línia dels clàssics de Tolkien. Abans de la sortida fa un mapa a partir dels rumors que ha escoltat sobre els llocs on s'han vist dracs. Àlbum il·lustrat.

A través de la capacitat influent en els infants de les Tres Bessones, els personatges de ficció en català més universals d'aquest moment, els primers lectors es poden avesar als considerats bons comportaments.



UNA DE LES MOLTES PORTADES DE LA GUIA, AQUESTA DE PRINCIPIS DELS 60

El declivi d'un fals imperi

JOSEP GÁLVEZ

CÒMIC

Tino Regueira, *Guía visual de la Editorial Bruguera*. GLÈNAT. Barcelona, 2005.

Tot seguint amb l'onada de recuperacions de la memòria dels tebeos ha aparegut *La guía visual de la Editorial Bruguera*, obra de Tino Regueira i que malgrat el títol és més un recordatori complet, cronològic i sintètic de les publicacions d'aquesta editorial que no pas una classificació orientadora.

Les imatges de les portades de tebeos i llibres de gairebé totes les seves col·leccions reconstrueixen un itinerari molt

significatiu dins de la supervivència de la cultura popular sota el franquisme. En aquest recorregut és inevitable el predomini de la representació de les produccions historietístiques, tant en la versió humorística com en la dels quaderns d'aventures. La successió d'un munt de sèries i personatges obre les portes i les finestres dels records de lectors i lectores de moltes edats, recuperant ecos d'una socialització cultural que avui ressonen amb tons de melangia.

LA DARRERA ETAPA

Ara bé, més enllà de la perspectiva individual, aquest recull ordenat de pedretes en el camí de la història de la història presenta un interès especial a reflectir l'erràtica i hipere-

activa darrera etapa de Bruguera. Gairebé sense transició es passa de les millors xifres de vendes a un declivi perllongat, en què es multipliquen els títols de tebeos, nous o reactivats, amb materials propis o de publicacions estrangeres barrejats sense coherència que van tenir una vida molt breu. Aquesta política no només no va evitar la fugida de lectors, seduïts per la competència televisiva o que volien més qualitat, sinó que amb la inundació del mercat va impedir l'aparició d'altres alternatives editorials en una indústria que llavors era molt feble. Queda apuntat, però resta per estudiar i explicar amb detall el perquè i el com d'una desfeta empresarial que va fer molt de mal a la cultura de la història.